Policy för

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Beslutad av: Styrelse
Fastställd: 2022-05-31
Ersätter tidigare version: 2021-05-26
Överordnat regelverk: Policy för intern styrning och kontroll
Regelverksägare: Särskilt utsedd befattningshavare

Innehållsförteckning

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Penningtvätt är en företeelse som innebär att kriminellt förvärvade pengar integreras i den legala ekonomin. Finansiering av terrorism utgör på motsvarande sätt en företeelse där redan mycket små belopp kan få stora konsekvenser i allvarliga våldsbrott. Det är därför viktigt att förtroendet för det finansiella systemet upprätthålls genom att bekämpa dessa företeelser. Sparbanken Syd ("Banken") har antagit denna policy för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (”Policyn”) för att förhindra att Banken utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism ("Penningtvätt").

Policyn omfattar samtliga anställda, konsulter, samarbetspartners och uppdragstagare som arbetar inom Bankens verksamhet (tillsammans ”Anställda”).

Policyn ska revideras årligen eller vid behov och fastställs av Styrelsen.

2 Rättslig grund

Reglerna om penningtvätt återfinns i lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ("Penningtvättslagen") och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (”FFFS 2017:11”).

3 Verksamhet

Syftet med detta avsnitt är att beskriva Bankens organisation för arbete med åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Banken tillhandahåller produkter och tjänster i sitt verksamhetsområde samt har även en del kunder från andra geografiska områden. Banken har med ett flertal kontor i det av Bankens reglemente definierade verksamhetsområde. Banken har omkring 160 anställda, vilket föranleder att det måste finnas en tydlig organisation, struktur och interna rapporteringsvägar.

Banken har utsett en Särskilt utsedd befattningshavare (”SUB”) att ansvara för framtagandet och efterlevnaden av interna regler. SUB utses av VD.

Banken har en Centralt funktionsansvarig (”CFA”) vars ansvar är att löpande kontrollera och följa upp de interna reglerna samt säkerställa efterlevnaden av externa regler. CFA är ansvarig för övervakning och rapportering till Polismyndigheten.

CFA har rätt att skriftligen delegera delar av sina ansvarsuppgifter till en eller flera personer som biträder denne, dock inte skyldigheten att rapportera till styrelse eller VD. CFA utses av VD.

Banken har en Compliance-funktion som regelbundet ska genomföra kontroller av arbetet mot åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Compliance-funktionen ska minst vart tredje år genomföra en heltäckande kontroll av detta arbete.

Banken har en oberoende granskningsfunktion, i form av Internrevision, vilka kontrollerar Bankens arbete för åtgärder mot Penningtvätt.

Banken ska arbeta utifrån ett riskbaserat förhållningssätt. Detta innebär att resurserna ska allokeras där riskerna för att utnyttjas för Penningtvätt är som störst.

4 Allmän riskbedömning

Banken har genomfört en analys av risken för att verksamheten kan komma att utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Allmän riskbedömning för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (”Riskbedömningen”) innefattar en analys av Bankens kunder, produkter, tjänster samt andra relevanta faktorer, såsom t.ex. distributionskanaler och geografiska områden (riskfaktorer). Riskbedömningen ska vara skriftlig.

SUB och CFA ansvarar för att följa utvecklingen i branschen samt hålla sig uppdaterade om nya trender, mönster och metoder såvitt avser Penningtvätt och att detta beaktas i Riskbedömningen. SUB och CFA ska ha löpande kontakt och kontinuerligt föra samtal med olika avdelningarna och intressegrupper inom Banken för att kunna samla in information avseende riskfaktorerna.

SUB ansvarar för att föreslå förändringar i Riskbedömningen så att den är uppdaterad och stämmer överens med riskerna i verksamheten. För att motverka de risker som identifierats ska Banken sedan ta fram rutiner och processer anpassade till verksamheten.

Utifrån de identifierade riskerna har Banken klassificerat de olika riskfaktorerna i tre nivåer. Riskbedömningen utgår ifrån låg, normal och hög risk. Därefter har Banken kategoriserat kunderna utifrån riskfaktorerna (såsom användande av produkter och tjänster), vilket ligger till grund för vilka kundkännedomsåtgärder som ska vidtas samt kundens riskprofil.

SUB är ytterst ansvarig för Riskbedömningen. Riskbedömningen ska uppdateras vid behov eller minst en gång per år och fastställas av SUB.

5 Kundkännedom

Banken ska vidta kundkännedomsåtgärder (”KYC”) för att motverka risken för Penningtvätt. Kundkännedomsåtgärderna ska vidtas:

- innan etablering av affärsförbindelse,
- vid osäkerhet på tidigare mottagna uppgifter,
- vid förändringar hos kunden eller kundens användande av produkter och tjänster och
- vid misstanke om Penningtvätt.

5.1 Inhämtande av kundkännedom

Principen om kundkännedom ska tillämpas vid Bankens samtliga kontor och avdelningar som riktar sig mot kund. Omfattningen av åtgärder för att inhämta kundkännedom ska anpassas efter risken för Penningtvätt. Om Banken inte har inhämtat kundkännedom får ingen ny affärsförbindelse inledas.

Banken ska:

- kontrollera kundens identitet,
- kontrollera den verkliga huvudmannens identitet,

- kontrollera vilket syfte kunden har med affärsförbindelsen och hur kunden tänker sig att affärsförbindelsen ska gestalta sig över tid (syfte och art), och
- kontrollera om kunden är PEP/RCA eller finns med på sanktionsförordningarna,

Ovan angivna uppgifter bildar grunden för bedömning av kundens riskprofil. Utifrån kundens riskprofil avgörs om förenklade eller skärpta åtgärder ska inhämtas.

Om det vid en uppdatering av kundkännedom framkommer att grundläggande kundkännedom inte har inhämtats så ska detta ske snarast. Om inte detta kan ske så ska affärsförbindelsen skyndsamt avvecklas.

SUB ansvarar för att upprätta processer och rutiner för hur kundkännedom inhämtas.

5.1.1 Förenklade åtgärder för kundkännedom

Vissa kunder innebär låg risk och förenklade åtgärder för kundkännedom kan inhämtas. Dessa beskrivs i Riskbedömningen.

5.1.2 Skärpta åtgärder för kundkännedom

Banken ska ha anpassade rutiner för att uppnå kundkännedom om risken för Penningtvätt är hög. Skärpta åtgärder är mer omfattande än de grundläggande åtgärderna och åtgärderna är beroende på vilken risk som identifierats.

Skärpta åtgärder ska alltid vidtas när en affärsförbindelse etableras med en kund som i enlighet med Riskbedömningen är att anse som hög risk.

Utöver dessa högriskkunder, kan vissa kunder ha riskhöjande faktorer. Dessa exemplifieras i Riskbedömningen. Dessa risker kan reduceras genom åtgärder.

De kunder som genom en kombinerad bedömning fortfarande är att anse som hög risk, samt de kunder som har en inneboende hög risk ska, förutom skärpta åtgärder, även genomgå skärpt fortlöpande uppföljning minst en gång per år.

5.1.3 Fortlöpande uppföljning av affärsförbindelser

Banken ska fortlöpande följa upp pågående affärsförbindelser genom att kontrollera och dokumentera att de transaktioner som utförs stämmer överens med den kunskap som finns om kunden och dennes affärs- och riskprofil.

6 Hantering av personuppgifter

Banken ska säkerställa att personuppgifter hanteras i enlighet med gällande tillämpliga regelverk. Banken ska behandla personuppgifter för att säkerställa kundkännedom och granskning genomförs i enlighet med Penningtvättslagen.

Banken ska i minst fem (5) år efter en affärsförbindelses upphörande, bevara handlingar och uppgifter om åtgärder som vidtagits för att uppnå kundkännedom. Information som framkommit genom övervakning och rapportering ska efter meddelande från myndighet bevaras i tio (10) år efter det att affärsförbindelsen avslutades.

Dokumentationen ska bevaras på ett säkert sätt.

SUB ansvarar för att upprätta processer och rutiner för bevarande av handlingar och information.

7 Övervakning och rapportering

I syfte att upptäcka transaktioner och beteenden som kan misstänkas utgöra Penningtvätt, ska Banken granska transaktioner som kunder genomför. Transaktionsgranskingens omfattning och djup ska utgå från Riskbedömningen. Granskningen ska vara riskbaserad utifrån kundens identifierade riskprofil.

Banken har ett automatiskt system som genererar larm vid avvikande beteende. SUB ska säkerställa att det finns rutiner och processer för att dagligen granska de larm som uppstår. Utöver de systemgenererade larmen är det även alla Anställdas ansvar att rapportera avvikande beteenden och aktiviteter. Om det efter granskning fortfarande finns skälig grund för misstanke om penningtvätt och finansiering av terrorism, ska detta utan dröjsmål rapporteras till Polismyndigheten. CFA ansvarar för rapportering till Polismyndigheten.

8 Tystnadsplikt

Banken ska säkerställa att information om granskning mot en kund med avseende på misstanke om Penningtvätt pågår eller har genomförts och/eller att uppgifter har lämnats till Polismyndigheten är sekretessbelagd och att denna information inte delges kunden eller annan utomstående.

9 Dispositionsförbud

Om det finns skäl att misstänka att egendom i form av pengar, fordran eller annan rättighet är föremål för Penningtvätt och egendomen finns hos en verksamhetsutövare, får Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen besluta att egendomen eller ett motsvarande värde tills vidare inte får flyttas eller disponeras på annat sätt (dispositionsförbud).

CFA ska säkerställa mottagande och hantering av dispositionsförbud.

10 Skydd av anställda

Bankens personal träffar kunder vid fysiska möten på kontoren, via telefon och annan kommunikation. Det ska finnas rutiner för att identifiera och skydda Anställda från hot eller fientliga åtgärder till följd av att de granskar eller rapporterar misstankar om Penningtvätt.

Säkerhetsansvarig ansvarar för att upprätta särskilda rutinbeskrivningar rörande skydd av Anställda.

Banken har även en visselblåsarportal dit Anställda kan rapportera interna oegentligheter.

11 Utbildning

Banken ska ha utbildningar i frågor som rör Penningtvätt. Utbildningsprogrammen ska innehålla information om åtgärder mot Penningtvätt samt Bankens Riskbedömning, Policy, Instruktion och rutinbeskrivningar.

Alla berörda medarbetare ska genomgå utbildning och utbildningen ska anpassas till Anställdas olika roller och funktioner.

CFA ansvarar för att Banken har ett anpassat utbildningsprogram.

12 Lämplighetsprövning

Banken ska säkerställa att en lämplighetsprövning görs för Anställda som arbetar med åtgärder mot Penningtvätt.

HR har ansvar att upprätta systemstöd för lämplighetsprövning.

13 Sanktionsförordningar

Banken ska säkerställa att inga affärsförbindelser ingås med kunder som finns upptagna på EU:s sanktionslistor. Om Banken finner att befintliga kunder upptas på Sanktionslistorna ska sådana kunders tillgångar och konton frysas. Banken ska även säkerställa att rapportering sker till Polismyndigheten och till Finansinspektionen.

SUB ansvarar för att upprätta processer och rutiner för att förebygga och hantera sanktionsrisker. Det ska inkludera de åtgärder banken har för att hantera sanktionsrisker som identifierats i den allmänna riskbedömningen. Kunder och transaktioner ska monitorernas dagligen med en slagning mot EU:s sanktionsförordningar samt övervakning och rapportering av möjliga träffar. Minst årligen ska validering och utvärdering utföras av sanktionsriskerna där effektiviteten och träffsäkerheten i monitoreringen bedöms.